

регулюванні цього питання.

Таким чином, нині інститут припинення суб'єкта господарювання містить низку суперечностей та прогалин, тому потребує негайного вдосконалення на законодавчому рівні з огляду на практику. Удосконалення потребують норми, які стосуються підстав припинення суб'єктів господарювання, також потребує законодавчого закріплення поняття відповідних правових категорій. Вказане сприятиме усуненню прогалин правового регулювання даного інституту.

Література

1. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18, № 19-20, № 21-22. – Ст. 144.

2. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – №№ 40-44. – Ст. 356.

3. Стрільчук В. Удосконалення законодавства у сфері припинення діяльності суб'єкта господарювання, яке не пов'язане з його банкрутством / В. Стрільчук, Н. Іванюк // Підприємництво, господарство і право. – 2016. – № 5. – С. 31-36.

УДК 347.824(043.2)

Шмулявцев В.В., студент,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Жмур Н.В., к.ю.н.

ПРОБЛЕМИ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ ДЕРЖАВ У СФЕРІ МІЖНАРОДНОГО ПОВІТРЯНОГО ПРАВА

Розвиток міжнародних відносин у всіх галузях життя, в тому числі й зовнішньоекономічних, в останні роки сприяв появі цілого ряду нових тенденцій, в тому числі в галузі міжнародного повітряного права. Найбільш важливими з них є питання лібералізації та «дерегулювання» повітряного простору, які перетинаються з питаннями суверенітету держав та виконанням ними зобов'язань у сфері міжнародного повітряного права [2, с. 8-9].

Процеси інтеграції, будучи характерними для сьогодення, дуже щільно пов'язані з вищезазначеними тенденціями та мають неабиякий вплив на виконання державами взятих на себе зобов'язань у сфері міжнародного повітряного права з урахуванням суверенних прав держав та їх економічних інтересів.

Існування держав і необхідність у їх взаємодії зумовили об'єктивну потребу регулювати відносини між ними правовими засобами. Тривалий період в історії міжнародних відносин держави були єдиними їх

учасниками, тобто суб'єктами міжнародного права. В основі міжнародної правосуб'єктності держав лежить особлива політико-правова властивість – суверенітет. Ця властивість визначає характер прав і обов'язків держав як суб'єктів міжнародного права [2, с. 10].

Серед основних міжнародних зобов'язань держав у галузі забезпечення виконання діяльності у повітряному просторі на національному рівні, тобто у межах державної території найбільш вагомим значення набуває розробка політики, правил і положень (щодо вирішення питань, що виникають під час користування повітряним простором) з їх відповідним правовим регулюванням (прийняття відповідних положень, нормативних актів тощо) та системою організаційних заходів, спрямованих на забезпечення виконання взятих на себе міжнародних зобов'язань відповідно до прийнятого політичного курсу. Україні належить повний та виключний суверенітет над повітряним простором, який є частиною її території.

Використання повітряного простору відбувається за допомогою спеціального режиму, який потребує на сьогодні певного впорядкування та узгодження з міжнародними нормами.

При виконанні повітряним судном польоту в міжнародному просторі юрисдикцію щодо нього протягом усього часу польоту здійснює та держава, де зареєстровано повітряне судно (держава реєстрації повітряного судна). Перебуваючи у міжнародному повітряному просторі, повітряне судно є недоторканим і незалежним від будь-якої держави, за винятком тієї, де воно зареєстроване [1, с. 237].

Тобто повітряне судно підкорюється і діє лише на підставі законів держави, у межах суверенного простору якої воно перебуває. Використання міжнародного простору регулюється міжнародними правилами.

Імплементуючи норми міжнародного повітряного права на національному рівні щодо питань виконання польотів повітряних суден у повітряному просторі України, було розроблено та прийнято певні нормативні акти. Так, виконання польотів повітряних суден у повітряному просторі України регламентується Правилами польотів у повітряному просторі України, які поширюються на всіх користувачів повітряного простору України [1, с. 237].

Отже, до основних питань міжнародного повітряного права, які потребують на сьогодні окремого опрацювання, належать: статус повітряного простору; режим повітряної навігації; безпека польотів. Але при вирішенні зазначених питань потрібно враховувати нинішнє соціально-економічне становище як України, так і інших держав та визначитися не тільки з загальним напрямом, щодо якого відбуватиметься подальший розвиток у галузі повітряного права, а й з більш конкретними питаннями, що стосуються ліцензійного та спеціального дозвільного

процесів, як таких, що мають значний вплив на подальший розвиток політико-правових, і економічних міжнародних відносин.

Для створення умов, які б не тільки відповідали основним зобов'язанням держави у сфері міжнародного повітряного права, а й сприяли підвищенню конкурентоспроможності національних авіаперевізників та експедиторів на міжнародних і внутрішньому ринках авіатранспортних послуг, необхідно формувати єдине правове поле діяльності підприємств транспорту з урахуванням міжнародних норм, уніфікуючи національні правові норми з міжнародним транспортним правом щодо перевезень та їх транспортно-експедиційного обслуговування, приєднавши Україну до ряду міжнародних конвенцій та багатосторонніх угод, а також визначивши ефективний механізм входження в міжнародні транспортні організації та активної участі в їх діяльності.

Література

1. Довгерт А.С. Гармонізація цивільного (приватного) права в Європі / А.С. Довгерт // Проблеми гармонізації законодавства України з міжнародним правом: матеріали наук.-практ. конф. (Київ, жовтень, 2002 р.). – К.: Ін-т законодавства Верховної Ради України, 2012. – С. 237-240.

2. Козловський А.А. Розвиток концепції повітряного права України: історія та сучасність / А.А. Козловський, З.І. Боярська // Юридичний вісник. – 2009. – № 3. – С. 8-12.

УДК 346 (0 43.2)

Щетинін О. Д., студент,
Київський університет права НАН України, м. Київ
Науковий керівник: Кабенюк Ю.В., викладач

ГЕНЕЗА КОНОСАМЕНТУ

Питання визначення генези коносаменту є одним із найбільш спірних і належить до найменш розроблених в юридичній науці.

Коносамент набув широкого застосування у XVI столітті в Італії. Етимологія поняття «коносамент» має походження від французького слова – *connaissement* (від фр. *connaitre* – знати, розумітися), що має значення факту обізнаності. Українська юридична енциклопедія дає визначення коносаменту як документу, що містить умови договору морського перевезення вантажу, підтверджує факт наявності договору і є доказом прийняття перевізником вантажу до перевезення [1, с. 266]. В юридичній літературі не існує загальновизнаного підходу до визначення поняття коносаменту. Серед розповсюджених поглядів науковців на коносамент можна зазначити такі: